EKKA

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Tartu Kunstikooli

õppekavarühma

audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine

hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

Aasta 2022

Sisukord

1. Sissejuhatus 3

2. Üldosa 4

3.Õppekavarühma audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine analüüs hindamisvaldkondade lõikes 6

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus 7

3.2 Õppimine ja õpetamine 12

3.3 Õpetajad 24

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused õppekavarühma audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine osas 26

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. EKKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Virge Prank-Vijard	kutseõppe ekspert, komisjoni esimees; Eesti Lennuakadeemia haridusteenuste spetsialist, kuni 2020 Haridus- ja Noorteameti testide ja hindamise osakonna peaspetsialist; sotsiaalainete õpetaja, valdkondlike kutsestandardite ja riiklike õppekavade töörühma liige ja juht.
Reet Taimsoo	kutseõppe ekspert, komisjoni sekretär; EKKA kutseõppe koolitusjuht; osalenud kutseõppe kvaliteedi hindamises komisjoni liikme ja sekretärina ja kutseõppe rahvusvahelises hindamises; osalenud täiendusõppe õppekavade hindamises.
Ave-Stina Udam	tööandjate esindaja, kujunduskunstnik; Paulig Group Baltikumi jaesuuna turundusjuht, osalenud üliõpilasena kõrghariduse kunsti ja käsitöö erialade hindamisel.
Tiia Vihand	tööandjate esindaja, Eesti Disainikeskus MTÜ juhatuse liige; kuni 2017 Tallinna Tehnikaülikooli õppeosakonna juhataja; Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Kunstiakadeemia rahvusvahelise ühisõppekava „Disain ja tootearendus" väljatöötaja ja käivitaja; disainivaldkonna kutsestandardite töörühma liige.

Hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande ja kooli kodulehel olevad dokumendid, sh õppekavad ja õppekavade moodulite rakenduskavad. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku

käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 25.-26. aprillil 2022. 25. aprillil toimusid veebivestlused praktikakohtade poolsete praktikajuhendajate ja vilistlastega ning õpikeskkonna vaatlus Aparaaditehases Kastani 42, kus Tartu Kunstikool on õppe läbiviimiseks rentinud mõned ruumid. 26. aprillil toimusid koolis kohapeal (Eha tn 41) vestlused õpetajate, õpilaste ja teiste huvirühmadega ning õpikeskkonnaga tutvumine. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused. Külastus kulges ladusalt, sest oli kooli poolt hästi ette valmistatud, vestlustel osalejad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande koostamisel ja komisjoni liikmete arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

EKKA esitas esmase aruande koolile 27.05.2022. Koolil ei olnud aruandele täpsustusi ega kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 13.06.2022.

2. Üldosa

Tartu Kunstikool (edaspidi TK) on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi kutseõppeasutus. Kool on järjepidevalt pakkunud praktilist kunsti- ja disainivaldkonna kutseharidust alates 1951. aastast.

Tartu Kunstikool on ainus Eesti kutseõppeasutus, mis on keskendunud vaid kunsti ja disaini kutseharidusele. Tartu Kunstikool on võtnud valdkonna kutseõppe kompetentsikeskuse vastutuse. Disainivaldkonna erialaõpet pakub Eestis peale Tartu Kunstikooli veel kaks kutsekooli ja kuus kõrgkooli.

Missioon, visioon ja väärtused 2016–2021

Missioon – Tartu Kunstikool on loomemajanduse disaini- ja kunstierialade kutsealase teabe, oskuste ning ideede vahendaja Eestis ja Euroopas. Valdkonna arendajana peab kool ühtviisi tähtsaks nii innovaatilist lähenemist kui kultuurilist järjepidevust.

Visioon – Tartu Kunstikool tegutseb järjekindlalt selle nimel, et kunstiandega inimesed saaksid teadmised ja oskused, mis aitavad neil oma tööga muuta Eesti elamisväärsemaks.

Loovus – loovad isiksused; oskus näha, kuhu maailm liigub.

Meisterlikkus – head ametioskused, käeline osavus ja tehniline asjatundlikkus.

Avatus – areng läbi uuenduslike ideede ja traditsioonide hoidmise.

Turvalisus – üksteist arvestavad suhted; aus ning avatud õpi- ja loomekeskkond.

Ettevõtlikkus – tegus eluhoiak ja head kodanikud.

Arengukava peaeesmärgid:

- muutunud õpikäsitus

- pädevad ja motiveeritud töötajad
- elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus
- võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv
- digipööre elukestvas õppes.

Õppekavarühm audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine

Tabel 1. Ülevaade analüüsitavatest õppekavadest

Õppekava nimi	Kvalifikatsioonitase	Kood EHISes	Maht	Rakendamise aasta	Õppevormid	Link
Kujundaja	Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe	154918	150 EKAP	2015	koolipõhine, töökohapõhine	Õppekava Rakenduskava
Kujundaja	Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe)	152118	210 EKAP	2015	koolipõhine, töökohapõhine	Õppekava Rakenduskava
Kunstnik-kujundaja	Viienda taseme kutseõppe jätkuõpe	141139	60 EKAP	2015	koolipõhine, töökohapõhine	Õppekava Rakenduskava

Õppekavarühmas audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine on rakendatud kolm õppekava: kujundaja tase 4 kutseõppe esmaõpe, kujundaja tase 4 kutsekeskharidusõpe ja kunstnik-kujundaja tase 5 kutseõppe jätkuõpe. Kõiki õppekavasid rakendatakse nii kooli- kui ka töökohapõhises õppevormis.

Tabel 2. Ülevaade analüüsitavatel õppekavadel õppijate arvudest

Õppekava	**Aasta**	**Alustanud õppijad** koolipõhine /töökohapõhine õppevorm	**Nominaalajaga lõpetanute osakaal** koolipõhine /töökohapõhine õppevorm	**Katkestajate osakaal I õa**
Kujundaja 4. taseme kutseõppe esmaõpe/ sh töökohapõhine õppevorm	2016/17	106	50,7%	14,7%
	2017/18	118	45,9%	16,1%
	2018/19	105/2	56,3% /100%	18,3%
	2019/20	94		16,2%
	2020/21	91/1		13,6%
Kujundaja 4. taseme kutsekeskharidusõpe/ sh töökohapõhine õppevorm	2016/17	135/1	43,9%/100%	12,2%
	2017/18	140/3	51,1%/33%	17,8%
	2018/19	148/4		13%
	2019/20	157		14,9%
	2020/21	151		13,3%

Kunstnik-kujundaja 5. taseme jätkuõpe */ sh töökohapõhine õppevorm	2016/17	14	57%	13,6%
	2017/18	10	46%	23,1%
	2018/19	6/1	60%/100%	50%
	2019/20	14/11	67% /73%	41,7%
	2020/21	28/15	83% /80%	7,7%

Tartu Kunstikooli ja Haridussilma andmed

* 5. taseme jätkuõppe õppekaval alustanute arvud ja nominaalajaga lõpetajate osakaal on toodud Tartu Kunstikooli andmetel, katkestajate osakaal Haridussilma andmetel.

Kutsekeskharidusõppesse vastu võetud õpilaste arv on hindamisperioodil olnud stabiilne, u 45 õppijat aastas; 2019 vähendas kool vastuvõttu kutseõppe õppekavale 30 õppijale, sest eelarve ei võimaldanud suuremat vastuvõttu. Kasvanud on jätkuõppe õppekaval õppijate arv, sh töökohapõhises õppevormis õppijate arv.

Tabel 3. Täienduskoolituste kursuste ja osalejate arvud

Aasta	Õppijate arv	Tunnistuste arv	Kursuste arv kokku	Kursused mahus kuni 8 akad tundi	Kursused mahus 9-26 akad tundi	Kursused mahus 27-80 akad tundi	Kursused mahus 81-240 akad tundi	Kursused mahus rohkem kuni 240 akad tundi
2021*	92	91	8	0	6	2	0	0
2020	72	72	3	0	2	1	0	0
2019	92	83	7	0	2	4	1	0
2018	111	102	9	0	5	4	0	0
2017	143	131	9	0	5	4	0	0
2016	138	110	9	0	1	8	0	0
Kokku	**556**	**498**	**37**	**0**	**15**	**21**	**1**	**0**

Haridussilma ja *2021 kooli andmed

Aastatel 2016–2021 on loodud 28 täienduskoolituse õppekava. Alates 2017.a on kursuseid korraldatud ka Tallinnas, Ida-Virumaal ja Lõuna-Eestis, et tagada valdkonna haridusele parem juurdepääs. Koolituste osas toimus 2020. aastal langus, mis oli osaliselt seotud COVID-19 pandeemiaga.

3.Õppekavarühma audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- **õppekavad ja õppekavaarendus,**
- **õppimine ja õpetamine,**
- **õpetajad.**

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. **õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;**
2. **õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.**

Analüüs

Õppekavaarendus

Tartu Kunstikooli arengukava 2016-2020 üldeesmärk on: disaini ja kunstide õppesuunal on loodud kvaliteetsed, paindlikud, elukestvale õppele orienteeritud, mitmekesiste valikutega, tööturu ja ühiskonna arenguvajadusi arvestavad kutseõppe võimalused.

Koolis on õppekavarühmas (ÕKR) audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine rakendatud kolm õppekava: kujundaja tase 4 kutseõppe esmaõpe 150 EKAPit, kujundaja tase 4 kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe) 210 EKAPit ja kunstnik-kujundaja tase 5 kutseõppe jätkuõpe 60 EKAPit (vt Tabel 1). Peale nimetatud õppekavarühma toimub koolis õpe veel kutsevaliku õppekaval, mille eesmärk on toetada madala haridustasemega ja riskigruppi kuuluvate noorte haridustee jätkamist või tööturule siirdumist. Õppekava ei kuulu hinnatavasse õppekavarühma, kuid keskendub disainivaldkonnale.

Kujundaja õpingute läbimisel on võimalik omandada järgmised kvalifikatsioonid:
kujundaja spetsialiseerumisega kujundusgraafikuks (tase 4) või
kujundaja spetsialiseerumisega dekoraatoriks (tase 4) või
kujundaja spetsialiseerumisega stilistiks (tase 4) või
kujundaja spetsialiseerumisega 3D kunstnik-kujundajaks (tase 4) või
kujundaja spetsialiseerumisega illustraatoriks (tase 4).

Kõikidel **spetsialiseerumistel** õpitakse sama õppekava järgi, spetsialiseerumised on põhiõpingute moodulis „Kujunduse loomine ja vormistamine“ mahuga 48 EKAP, kutsekeskharidusõppes mahuga 50 EKAPit. Ülejäänud moodulid on universaalsed, sest mistahes spetsialiseerumisega kujundaja töö olemus ja tööprotsessid on samalaadsed, erinevad vaid tehnoloogilised vahendid ja väljundid. Õpe sisaldab kõigile võrdselt tugeva üldkunstilise baasi andmist.

ÕKR õppekavad on koostatud kutsestandardile tuginedes, alates 2017. aastast on koolil kutse andja õigused. Tartu Kunstikool on uue, kõikide tasemete ülese disaineri kutsestandardi väljatöötamise eestvedaja, mis annab õpetajaskonnale laia ja sidusa pildi disainivaldkonna suundumustest ja võimaldab panustada sellele vastava õppe arendamisse.

Eneseanalüüsi aruande andmetel võetakse 4. taseme esmaõppe kutsekeskharidusõppesse vastu gruppidena kujundusgraafikuid, dekoraatoreid ja 3D kunstnik-kujundajaid ning üksikuid illustraatoreid. Kutseõppe 4. taseme esmaõppesse võetakse vastu kujundusgraafikuid, stiliste, 3D kunstnik-kujundajaid ja üksikuid illustraatoreid. Spetsialiseerumiste valik ja gruppide suurus tuleneb tööturu vajadustest ja kooli võimalustest. Gruppide suurused on üldiselt 12-15 õpilast, stilistide grupp on väiksem, 3-5 õpilast, mis eneseanalüüsi andmetel vastab tööturu vajadustele. Illustraatoreid on kool varasemalt võtnud vastu ka grupina, aga kuna tööturg ei vaja igal aastal 15 uut koolitatud illustraatorit, võetakse nüüd vastu üksikuid õpilasi individuaalsele õppekavale vastuvõtukomisjoni otsusega. Kõikidele spetsialiseerumistele on konkurss ja kool on välja töötanud kaheastmelise

sisseastumise protsessi õpilaste välja sõelumiseks, mida on kirjeldatud õpijate erialavaliku toetamise juures (vt järgmine peatükk).

5. taseme jätkuõppe õppekava keskendub ettevõtlusõppele, tiimitöö oskuste arendamisele ja portfoolio täiendamisele. Spetsialiseerumine tuleb õppima asudes valida, sest kutset saab anda vaid kindlal spetsialiseerumisel. Õppijatel on võimalik osaleda 4. taseme erialaõppes, valikõpingutes ja projektides.

Vestlustest vilistlastega jäi kõlama, et nad hindavad väga kõrgelt laiapõhjalist haridust koos kitsama spetsialiseerumisega, mida kool annab. Positiivsena toodi välja, et valikõpingute ja ühiste projektide kaudu saab aimu ka teistest spetsialiseerumistest. Vestlustest direktori ja õppejuhiga selgus, et arvestades üldisi suundumusi haridusmaastikul, on arutlusel, kas spetsialiseerumine peaks toimuma juba sisseastumisel või mitte, kuna üldine trend hariduses on laiema poole. Komisjoni hinnangul ei ole spetsialiseerumise valimine kohe sisseastumisel ilmtingimata vajalik, eriti kutsekeskhariduse õppekava puhul, kus esimesel kahel aastal on spetsialiseerumise mooduli maht õppekavas üsna väike (vastavalt 4,5 ja 8,5 EKAPit 50st). Komisjon soovitab kaaluda varianti, kus spetsialiseerumise valik jääks hilisemaks ja oleks seeläbi küpsem ning vastaks paremini õpilase võimetele.

Kool on õppekavadel väga edukalt rakendanud **töökohapõhist õpet.** Vestlusel osalenud spetsialiseerumiste juhtide hinnangul on töökohapõhise õppevormi puhul tegemist õppija ja kooli vastastikku kasuliku koostööga, sest õppijad on tihti kogenud kunstnikud, kes toovad kooli oma teadmised ja kogemused. Neljanda taseme esmaõppes on töökohapõhises õppevormis õppinud kaks õpilast 2018./19. õa alustanutest ja üks õpilane 2020./21. õa alustanutest. Ainsana Eestis on kool rakendanud töökohapõhist õpet 4. taseme kutsekeskhariduse õppekaval õppijatele. Sellisel moel on kool leidnud sobiva õppimise viisi andekatele õpilastele, kes ei ole sobitunud koolisüsteemi. Töökohapõhises õppevormis on õppinud kutsekeskhariduse õppekaval 2016/17 alustanutest üks õpilane, 2017/18 alustanutest kolm õpilast ja 2018/19 alustanutest neli õpilast.

Töökohapõhist õpet rakendatakse ka 5. taseme jätkuõppe kunstnik-kujundaja õppekaval, kus selles õppevormis õppijate arv on kasvutrendis: kui 2018/19 õppeaastal oli üks õpilane töökohapõhises õppes, siis järgmisel õppeaastal juba 11 ning 2020/21 õppeaastal 15 õpilast. See näitab, et töökohapõhise õppevormi järele on vajadus ja see sobib õpilastele. Vestluselt õppe arendajatega jäi kõlama, et 5. taseme puhul on tegemist väga individuaalse lähenemisega. Lähtutakse õppija portfooliost ja sellest tulenevalt määratletakse koostöös õppijaga tema arenguvajadused.

Komisjon tunnustab ÕKR tegevust töökohapõhise õppe rakendamisel, sh kutsekeskharidusõppes, mis on loonud paindlikud võimalused elukestvaks õppeks õpilastele, kes poleks muidu saanud õppes osaleda või oleksid välja langenud. Komisjon soovitab jagada kutsekeskharidusõppe töökohapõhise õppevormi rakendamise kogemust ka teistele koolidele.

Vastavalt TK arengukavale 2016-2020 ja vestlustel osalenute kinnitusel vaadatakse **õppekavad** üle kord aastas ja muudetakse vastavalt tagasisidele, valdkonna tööandjate vajadustele, tööturu nõudmistele ning kutsestandardi muudatustele. Muudatuste sisseviimine toimub meeskondlikult, mida kinnitasid ka vestlused spetsialiseerumiste juhtidega: õppejuht töötab koos erialajuhtide ja erialameeskondade ehk õpiringidega. Parandusvajaduste analüüsiks kasutatakse erinevaid meeskonnatöö ja probleemilahenduse tööriistu. Komisjon kinnitab ÕKR eneseanalüüsile,

läbivaadatud dokumentidele ning toimunud vestlustele tuginedes, et ÕKR on õppekavaarenduses jälginud arengukavas sätestatud põhimõtteid.

Hindamisperioodil on õppekavades lisatud moodul „Õpitee ja töö muutuvas keskkonnas“ mooduli „Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused“ asemele. Ülejäänud muudatused õppekavades on tehtud rakenduskavade tasemel, näiteks on sisse viidud meeskonnatööd ja koostöist lähenemist toetavad koostööprojektid, nt ajakirja projekt, ja erinevad lõimingud. Vestlusel kinnitasid õpilased, et neil on võimalus anda tagasisidet õppekava ja õppe korralduse kohta. Näiteks tõi kujundusgraafika spetsialiseerumise õpilane välja, et ta on teinud ettepaneku, et tüpograafia võiks olla õppekavas eespool.

ÕKR lähtub koolitusvajaduse väljaselgitamisel tööjõuvajaduse ja loomemajanduse uuringutest, aastast 2019 ka OSKA valdkonna raportitest. Õppekava arenduseks sisendi saamiseks toimub pidev koostöö tööandjate, erialaste võrgustike ja erialaliitudega (3D kogukonnad, Tartu Loomemajanduskeskus, WorldSkills ja EuroSkills võrgustikud, Disainikeskus, Eesti Kunstnike Liit). Kool hoiab ja arendab võrgustikku, kaasab partnereid kooli korraldatud üritustesse ja tegevustesse. Kooli hinnangul võimaldab väljapoole suunatud erialane suhtlus analüüsida õppeprotsessi ja selle tulemusi töömaailma kontekstis ning kasutada tulemusi arendustegevusteks.

Vestlustest kooli esindajatega selgus, et väga head tagasisidet õppekavade ja rakenduskavade arendamiseks saadakse tööandjate kaasamisel õppetöösse külalisõpetajatena ja hindamistesse kutseeksamite komisjoni liikmetena, samuti praktikaseminaridelt ning koostöökohtumistelt ettevõtetega. Näiteks on tulnud ühelt ettevõttelt sisend, et on vaja linnaruumi uutmoodi viitade loojaid, mis on sisendiks edasiseks arenduseks. Vestlusest spetsialiseerumiste juhtidega selgus näiteks, et **3D valdkonnas** on tööturul tarkvarainseneride kõrval tekkinud vajadus 3D-kunstnike järele. *Game jamidelt* saadi info, et on vaja mängumootorite kursust, mis toodi kohe õppekava valikmoodulitesse. Mängutööstuse ja virtuaalreaalsuse (VR) kiire areng Eestis on viinud selleni, et järjest rohkem on tarvis tehnilisi kunstnikke, kel on kunsti-alased taustateadmised ja kes suudavad orienteeruda mängumootorites ning kel on soovitavalt ka programmeerimise oskus. Samuti kinnitas 3D spetsialiseerumise juht, et suur vajadus on VR sisu loovate spetsialistide järele ja selles suunas mõeldakse ka õppekavaarenduses. **Kujundusgraafika** spetsialiseerumisel on õpetajate meeskonnal plaani võetud liikuva graafika õppematerjalide ja -metoodika väljatöötamine liikuva graafika ja digitaalse disaini suundadel, sest selle järele on nõudlus tööturul. Eesmärk on välja arendada liikuva graafika alane spetsialiseerumine videograafi ja animatsiooni suunal. Kool plaanib olulisemaid etappe sellest piloteerida valikainete ja koolituste kaudu.

Õppekavaarenduses jälgitakse **üleilmseid muutusi ja megatrende**. Vestlusest spetsialiseerumiste juhtidega selgus, et väga aktuaalne on õppekavadesse keskkonnateema sissetoomine, et mõjutada õpilaste keskkonnaalaseid hoiakuid. Samuti otsitakse õpetamisel lahendusi, mis oleksid võimalikud jätkusuutlikud. Näiteks on võetud suunaks vähendada utiliseerimist ja suurendada taaskasutust dekoraatori erialal, veebidisaini puhul rõhutatakse, et on vaja jälgida, kui roheline/ressursimahukas on kasutaja teekond (klikkide hulk, ajakulu jne). ÕKR on eneseanalüüsi aruandes ühe parendusvaldkonnana välja toonud, et õppekavad vastavad tulevikus juhitud kahanemise, ringmajanduse ja roheoskuste põhimõtetele ning rakenduskavas peaks roheoskused olema kaasaegselt integreeritud. Komisjon leiab, et tegemist on õige suunaga ja tunnustab ÕKR aktiivset tegutsemist keskkonnateemade integreerimisel õppekavadesse.

ÕKR on eneseanalüüsis välja toonud, et **valikõpingute süsteem** toetab arengukava eesmärki, mille kohaselt õppija on oma õpitee eesmärgistaja ja kaaskavandaja. Valikõpingud on õppekava õpiväljundite saavutamiseks jagatud gruppidesse: üldkunsti oskused (1. õa), erialased oskused (2.–3. õa), koostööoskused (3.–4. õa), kaasaegne kunst (2. õa), ettevalmistus riigieksamiteks (3. õa), tervisesport (1.–4.õa). Enamus valikmooduleid toimub nädalaste tsüklitena viis korda õppeaastas, mõned ka kogu semestri vältel õhtuti. Õppijad saavad valikained valida õppevormide, õppetasemete ja spetsialiseerumiste üleselt, lähtudes oma süvendatud huvist ning planeeritavast edasisest tööalasest tegevusest. Lisaks on võimalik võtta väljastpoolt kooli erialaseid töötubasid ja need VÕTA raames arvestada, nt osalemine TÜ *Game Jam*il, tüpograafiafestivalil Kirjak, isiklik fotoprojekt kliendiga, häkäton *Ludum Dare* 44 Tartus, mänguarenduse maraton *Global Game Jam* 2019. Vestlustest õpilastega selgus, et pakutavad valikud on piisavad ja nad on valikmoodulite süsteemiga rahul. Õpilaste soovidega arvestatakse võimalikult palju, nt võimaldati ainult kahele soovijale valikmoodulit Mängumootorid. Õpilased kiitsid ka võimalust, et valikõpingutes saab VÕTAga erinevates projektides osalemisi arvestada. Ettepanekuna tõid õpilased vestlusel välja, et võiks olla mänguarenduse ja 3D-ga seotud valik, kus saaks teha mõne mängu valmis. Küll aga tõdeti, et alati leiab valikust midagi huvipakkuvat ning vahel võib mitme põneva mooduli vahel valimine isegi keeruliseks osutuda. Populaarsemate valikmoodulite puhul võib takistuseks saada ka osalejate piirmäär, mis kiiresti täis saab. Kool püüab siin paindlik olla ja võimalusel gruppe suurendada. Õpilased võtavad huvipakkuvaid valikmooduleid ka siis, kui kohustuslik valikõpingute maht on täis. Komisjon järeldab sellest, et pakutavad valikmoodulid vastavad õpilaste huvidele ja vajadustele.

Kooli esitatud ülevaates 2021/22 õppeaasta valikmoodulitest on näha, et neid on rohkem kui arvestuspunktidena nõutud. Spetsialiseerumiste juhid kinnitasid vestlusel, et see on alati nii ning igal aastal luuakse uusi mooduleid juurde seniste populaarsemate kõrvale. Vestlusel ütlesid spetsialiseerumiste juhid, et valikõpingute oluliseks väärtuseks peetakse, et õpilased võrgustuvad läbi valikmoodulites osalemise. ÕKR toob eneseanalüüsis välja, et valikõpingute süsteem ja mitmekesisus on üks ÕKR tugevustest. Komisjoni nõustub täielikult selle väitega ja tunnustab ÕKR tegevust õppija individuaalse õpitee kujundamisel rohkete ja mitmekülgsete valikõpingute pakkumise kaudu. Komisjon näeb võimalust veelgi rikastada valikmoodulite valikut koostöös Kõrgema Kunstikooliga Pallas, mille meedia- ja reklaamidisaini erialaga jagatakse Eha tn koolimaja. Näiteks kujundusgraafikud võiksid kahe kooli koostöös loodud valikõpingute toel saada laiema arusaama reklaamipsühholoogiast ja meediast, mis võiks nende tulevases tööelus kasuks tulla.

Kool pakub täienduskoolitusi, mille õppekavad tuginevad ÕKR õppekavadele ja on seotud kujundaja kutsestandardiga. Täienduskoolituse õppekavade loomisel suheldakse pidevalt sihtrühmaga ja reageeritakse vastavalt vajadusele. Valdkonna spetsiifika tõttu ei ole koolitusgruppide komplekteerimine alati võimalik, sest ettevõtted vajavad korraga vaid 1–2 inimese koolitamist, mis ei ole ressursikasutusest lähtuvalt mõttekas. Komisjon näeb ühe võimalusena üksikutele inimestele vajalike täienduskoolituste puhul nende pakkumist tasemeõppe raames mikrokvalifikatsioonina.

Õppe kavandamine moodulite rakenduskavades

Tartu Kunstikooli arengukavas 2016-2020 on üheks eesmärgiks **võtmepädevuste** lõimimine kõikidesse õppekavadesse, mille tulemusel on kasvanud võtmepädevused ja õpilaste rahulolu võtmepädevuste saavutamiseks rakendatavate meetoditega. Komisjoni hinnangul on ÕKR oma arendustegevustega liikunud kooli arengukava eesmärkide suunas. Näiteks kasutatakse õppe- ja hindamismeetodina palju

meeskondlikku **projekti**, mis toetab võtmepädevuste arengut. Õppemeetodina on projektide kõrval palju kasutusel analüüs ja rühmatöö, samuti esitlused. Esiletõstmist väärib mooduli "Kujutav kunst ja kujundamise alused" lõpus toimuv näituseprojekt, mille eesmärgiks on, et õppija oskaks valida, komplekteerida ja eksponeerida terviku oma parimatest üldkunsti töödest. Õpilased tõid positiivse kogemusena välja ajakirjaprojekti, mille raames saavad erineva spetsialiseerumisega liikmetest koosnevad meeskonnad terve semestri vältel koos tegutseda. Mõlemad projektid on näide väga hästi läbi mõeldud teoreetilise õppe ja praktilise töö lõimingust ning võtmepädevuste (suhtlus-, infotehnoloogilise-, tegevus-, enesemääratlus-, ettevõtlikkuspädevuse jne) arengu toetamisest. Vilistlased ja õpilased rõhutasid vestlustel, et hindavad kõrgelt õppe praktilisust: nad said enda hinnangul väga praktilised teadmised, enesekindlust, kuidas tööturul ellu jääda, organiseerimisoskusi, iseseisvust, info otsimise ja lahenduste leidmise oskusi, kui nimetada vaid mõningaid.

Neljanda taseme õppekavades on üldteadmised **lõimitud** põhiõpingute moodulitesse. Näiteks moodulis „Kultuuri- ja kunstilugu" on lõimitud erialane eesti ja võõrkeel ning moodulis „Kujutava kunsti ja kujutamise alused" on erialane anatoomia lõimitud joonistamisega. Kutsekeskharidusõppes on põhiõpingud lõimitud üldõpingutega, nt keemia ja maalimine (värvipigmentide segamine jms), matemaatika ja vormiõpetus, inglise keel ja tüpograafia.

Rakenduskavades kirjeldatud õppe- ja hindamismeetodid on komisjoni hinnangul igati asjakohased ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel. Komisjon tunnustab projektõppe eesmärgipärast kasutamist õppetöös.
Praktikaettevõtete esindajad tõid vestluses välja, et koostööoskuse kõrval on väga oluline verbaalsete oskuste arendamine, et lõpetaja suudaks oma tööd klientidele atraktiivselt esitleda ja disainivalikuid põhjendada. Praktikajuhendajad juhtisid tähelepanu sellele, et mõnikord on praktikantidel vähe julgust ja iseseisvust, mis võib mõne õpilase puhul olla koolis tugevalt meeskonnatööle orienteerituse tulemus, mis võib tagaplaanile jätta õpilaste individuaalsete oskuste, sh verbaalse väljendusoskuse ja esinemisjulguse arengu. Komisjon soovitab nt meeskonnatöödes roteerida tiimijuhte ja esitlejaid andmaks seeläbi võimaluse kõikidele õpilastele juhtimis- ja väljendusoskusi arendada.

Järeldused

- **Tugevused**
  - Õppekavaarendusele on seatud selged eesmärgid. Õppekavasid arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust, mille tulemuseks on laiapõhjaline, väga hästi läbimõeldud spetsialiseerumistega haridus, mille järele on nõudmine ja millega on õpilased rahul.
  - Rohkete ja mitmekülgsete valikõpingute pakkumine, mis aitab õppijal olla oma individuaalse õpitee planeerija ja kaaskujundaja.
  - Kool on eestvedajaks disainivaldkonna kutsestandardi väljatöötamisel ning õppekavade arendamisel Eestis, mis annab õpetajaskonnale laia ja sidusa pildi disainivaldkonna suundumustest ja võimaldab panustada sellele vastava õppe arendamisse.
  - Kool pakub õppimisvõimalusi kujundaja erialal erinevatele sihtrühmadele: 4. taseme kutseõppe esmaõpe ja kutsekeskharidusõpe ning 5. taseme jätkuõpe. Töökohapõhine õpe on rakendatud kõikidel nimetatud tasemetel, mis on loonud täiendavad paindlikud võimalused elukestvas õppes osalemiseks. Komisjon soovitab jagada

kutsekeskharidusõppe töökohapõhise õppevormi rakendamise kogemust ka teistele koolidele.

- **Arenguvõimalused**
  - Õppetöös on palju rõhku pandud õpilaste meeskonnatöö oskuse arendamisele, mis võib tagaplaanile jätta õpilaste individuaalsete oskuste, sh verbaalse väljendusoskuse ja esinemisjulguse arengu. Komisjon soovitab nt meeskonnatöödes roteerida tiimijuhte ja esitlejaid andmaks seeläbi võimaluse kõikidele õpilastele juhtimis- ja väljendusoskusi arendada.
  - Komisjon näeb võimalust veelgi rikastada valikmoodulite valikut koostöös Kõrgema Kunstikooliga Pallas, kelle meedia- ja reklaamidisaini erialaga jagatakse Eha tn koolimaja. Näiteks kujundusgraafikud võiksid kahe kooli koostöös loodud valikõpingute toel saada laiema arusaama reklaamipsühholoogiast ja meediast, mis võiks nende tulevases tööelus kasuks tulla.
  - Valdkonna spetsiifika tõttu ei ole täienduskoolituse koolitusgruppide komplekteerimine alati võimalik, sest ettevõtted vajavad korraga vaid 1–2 inimese koolitamist, mis ei ole ressursikasutusest lähtuvalt mõttekas. Komisjon näeb tulevikus, st täiskasvanute koolituse seaduse muudatuste jõustumisel, ühe võimalusena üksikutele inimestele vajalike täienduskoolituste puhul nende pakkumist tasemeõppe raames mikrokvalifikatsioonina.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. **õppijate erialavalik on toetatud;**
2. **õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;**
3. **õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;**
4. **õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktikal lähtub õpiväljunditest;**
5. **õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.**

Analüüs

Õppijate erialavaliku toetamine

Potentsiaalsete õppijate teavitamine õppimisvõimalustest toimub mitmeid erinevaid kanaleid ja võimalusi kasutades. ÕKR eneseanalüüsist selgub, et osaletakse haridus- ja erialamessidel (Intellektika, Noor Meister, DisainiÖÖ, Oskuste ÖÖ), korraldatakse lahtiste uste päevi, infotunde ja õpilasvarjutamist kitsamatele sihtgruppidele, pakutakse tasuta tutvumistunde põhikooli õpilastele (3D kunstnik-kujundaja eriala) ja valikkursuseid üldhariduskoolidele, ollakse aktiivselt pildis populaarsetes sotsiaalmeediakanalites (Facebook, Instagram, YouTube). Facebooki platvormil hallatakse õpilaste, vilistlaste, endiste ja praeguste töötajate gruppe, mille kaudu on ühendus kogu TK kogukonnaga st levitatakse infot ja saadakse tagasisidet vilistlaselt. Seega on potentsiaalsed õppijad komisjoni hinnangul väga hästi informeeritud.

Sisseastumine on erialaspetsiifiline, st sisseastuja peab teadma, millist kvalifikatsiooni ta soovib omandada. Õppekavadele kandideerimine toimub mitmes etapis: portfoolio, motivatsioonikiri (4. tasemel) või eneseanalüüs (5. tasemel), erialaeksam ja vestlus. Portfooliole on esitatud kindlad nõuded. Viienda taseme õppekavale sisseastumisel peab portfoolio näitama kutseoskusi sõltuvalt spetsialiseerumisest (kujundusgraafika loomine, dekoreerimine, stiliseerimine, 3D modelleerimine, illustreerimine). Motivatsioonikirjas peab kandidaat vastama teatud küsimustele, eneseanalüüsis argumenteerima selgelt vajadust sellel õppekaval õppida. Portfoolioid hinnatakse ja tehakse esimene valik. Sisseastumise esimese etapi läbinud pääsevad eksamile ja vestlusele. Neljanda taseme õppekavale sisseastumisel sõltub eksami sisu spetsialiseerumisest ja igal spetsialiseerumisel tekib oma pingerida. Viienda taseme jätkuõppe kõigi spetsialiseerumiste kandidaadid osalevad meeskondlikul eksamil, milleks on probleemilahenduse disainimine ja tekib ühtne pingerida.

ÕKR eneseanalüüsist selgub, et vastuvõtuprotsessi käsitletakse kui karjäärinõustamist. Vestlusele kutsutud kandidaadid saavad tagasisidet oma portfooliole ja eksamiülesande täitmisele. Vestlusel osalevad erialaõpetaja, sotsiaalpedagoog, tulevane kursusejuhendaja ja üldkunstiõpetaja. Vestlusel hinnatakse sobivust erialale, selle käigus on võimalik potentsiaalse õppija spetsialiseerumist suunata. Ka näiteks juhul, kui õppekohti ei jagu, võidakse soovitada teist valdkonda või teist kooli. Õpilased tõid vestlustes komisjoniga välja, et sisseastumisvestlus oli väga toetav, arutati läbi ülesanded ja anti tagasisidet, õpilastele meeldis spetsialiseerumisega seotud ülesanne sisseastumisel, nt tuli rääkida kunstnikust, kes inspireerib. Komisjoniga jagatud dokumentidest selgub, et ÕKR analüüsib igal aastal sisseastumise protsessi ja teeb vajadusel muudatusi, et toetada parimal viisil tulevase õppija erialavalikut. Näiteks on 2021. aasta vastuvõtu motivatsioonikirjade analüüsi põhjal tehtud parendusettepanek. Probleem oli selles, et motivatsioonikirjades oli vähe juttu erialast ja pigem räägiti kunstist üldiselt. Seepärast lisati motivatsioonikirja jaoks suunav küsimus, et kandidaadid mõtleksid konkreetselt nt kujundusgraafiku töö sisule. Õppijate erialavaliku tugevat toetamist kinnitab ka asjaolu, et illustraatori kui palju iseseisvust eeldavale spetsialiseerumisele võetakse vastu vaid üksikuid õppijaid, kellele koostatakse individuaalne õppekava. Spetsialiseerumise juht tõi vestluses välja, et illustratsioon on hästi lähteülesandepõhine ning soovitakse koolitada häid illustraatoreid, kellel on võimekus oma töös ennast ise juhtida.

Komisjon tunnustab ÕKRi hästi läbimõeldud, põhjalikku ja läbipaistvat vastuvõtuprotsessi, mis sisaldab nõustamist ja toetab kandidaadi erialavalikut ning asjaolu, et vastuvõtuprotsessi analüüsitakse ja parendatakse süsteemselt.

Ilma haridusnõudeta saab kandideerida disaini kutsevaliku õppekavale ehk disainKUVAsse (2. taseme kutseõpe). Kutsevaliku õppekava ei kuulu küll hinnatavasse õppekvarühma, kuid on sellega seotud, sest keskendub disainivaldkonnale. Õppekava rakendamise põhieesmärk on muuta haridus kättesaadavamaks, kuid ühtlasi aitab see tutvustada laiemale ringile koolis õpetatavaid erialasid. Kooli direktori sõnul soovivad paljud kutsevaliku õppekava läbinud jätkata õpinguid samas koolis 4. taseme kutseõppes.

Õpikeskkond

Tartu Kunstikoolis toimub õppetöö mitmes õppekohas. Tartus, Eha 41 asuv koolimaja on renoveeritud Euroopa Liidu struktuurifondide vahendite abil ja võeti kasutusele 2010. aastal. Õppehoonet jagatakse Kõrgema Kunstikooliga (KK) Pallas (skulptuuri- ja meediadisaini osakondadega). Ühiskasutuses on KK Pallas ruumides asuv raamatukogu ja skulptuuriklass, viimane on TK kasutuses kevadsemestril.

Hindamiskülastusel kinnitasid raamatukogutöötaja ja kooli direktor, et tegemist on Lõuna-Eesti parima kunstialase raamatukoguga. Õpilastel on võimalus esitada ettepanekuid erialaste raamatute-ajakirjade soetamiseks.

Koolimaja on avatud iga päev 7.30–21.00, kaasa arvatud laupäeviti. Õhtuti on majas administraator, saab laenutada fotoaparaate, kasutada arvuteid ja digilaudu iseseisvaks tööks. Ruume saab kasutada ka näiteks lauamänguõhtuks, filmiõhtuks, ühiseks toidutegemiseks jms. Õpilastele on ette nähtud kahe peale personaalsed lukustatavad kapid oma õppematerjalide jms hoiustamiseks. Kooli fuajees ja trepikojas on võimalik korraldada näitusi. Võimalust kasutavad nii vilistlased, õpetajad kui ka õpilased.

Lisaks kasutatakse õppetööks rendipindu Tartu Aparaaditehases. Rendiruumide valikul on üks kriteeriume olnud sotsiaalne ja kogukondlik keskkond. Aparaaditehase kasuks räägib kooli direktori sõnul ka loomeettevõtete lähedus ja inspireeriv keskkond. Tunniplaanile vastavalt renditakse Trüki- ja Paberikunstikeskuse TYPA töökodasid graafika, trükitehnoloogia, tüpograafia teemade õpetamiseks. 2018. a käivitus Karlova Innovatsioonipesa (KIP) projekt, mis võimaldab alates 2020 kasutada KIPi ruume ja tehnoloogiat.

Hindamisperioodi jooksul on kool lahendanud ruumipuuduse lisaks rendipindadele ka koostöö ning ruumide ristkasutuse abil.

Näiteid ruumikasutuse-alasest koostööst ja ruumide ristkasutusest:

- Räpina Aianduskooli, Võrumaa Kutsehariduskeskuse ja TSENTER õppebaase on kasutatud erialase õppetöö läbiviimiseks (floristika, tootearendus);
- suvised maalipraktikad toimuvad koostöös erinevate partneritega (sh kutsekoolid);
- 2016–2019 toimus muusikaõpetus koostöös H. Elleri nimelise Tartu Muusikakooli ja G. Otsa nimelise Muusikakooliga;
- MTÜ Origami keskuse ruumid on olnud kasutuses valikaineteks, täienduskoolituseks ja erialaseks õppetööks;
- Rakvere Ametikool, Tallinna Majanduskool, Võrumaa Kutsehariduskeskus ja TSENTER tööalaseks täienduskoolituseks;
- Tallinna Tööstushariduskeskuse, Tallinna Teeninduskooli, Räpina Aianduskooli, Kuressaare Ametikooli, Järvamaa Kutsehariduskeskuse, Valgamaa Kutseõppekeskuse jt ühiselamud praktikaperioodil.

Vestlustel õpilastega selgus, et mitme õppekoha vahel käimine ei ole neile probleemiks, pigem nähakse selles positiivset - saab tundide vahel pärast pikka istumist liikuda värskes õhus, lisaks pakub see vaheldust. Samuti on õppekoha vahetusega arvestatud tunniplaanis.

Tartu Kunstikoolil ei ole sportimisvõimalusi (sh pesemisvõimalust), sööklat ega ühiselamut. Liikumise edendamiseks leitakse siiski võimalused, nt ühismatkad, erialast inspireeritud orienteerumised Tartu linnaruumis ning jooga- ja võimlemistunnid. Õpilaste toitlustamine toimub KK Pallas kohvikus. Kohvik on kahe kooli õpilaste teenindamiseks kitsas, kuid koolid on muutnud õppetöö aegu, et vältida lõunapauside kattumist. Söökla toiduvalik on küllaldane, valikus on ka vegantoidud. Õpilased on koolitoiduga valdavalt rahul (45% rahulolu-uuringus osalenutest andsid 5 punkti 5-st). Tartu Rakendusliku Kolledži ühiselamus on 25 kohta kunstikooli kutsekeskharidusõppe õpilaste majutamiseks. Täiskasvanud õppijad leiavad majutuse Tartu Üliõpilasküla kaudu või üüripindadel.

Lisaks ruumide ristkasutusele ja vegantoitudele koolisööklas järgib kool **keskkonnahoiu ja säästva arengu** põhimõtteid ka prügi sorteerimisel - kõikjal kooli kasutatavates ruumides on selleks prügikastid. Samuti järgitakse neid põhimõtteid õppetöös, nt dekoraatorid lahendavad ajutisi ruumikujundusi rohkem LED-valgusega (vähem dekoratsioonide utiliseerimist), kujundusgraafikud püüavad vähem printida jne.

2016. a asus Tartu Kunstikooli õppima kolm liikumispuudega õppijat. Varem ei olnud koolis õppetöös liikumispuudega õppijaid osalenud (on olnud ajutise liikumisvõimetusega õppijaid). Sellega seoses ilmnesid puudused: Aparaaditehase õpperuumidele puudub liikumispuudega inimestel juurdepääs. Seetõttu loodi ühele õppijale individuaalse õppe võimalused Eha tn õppehoones, kus on olemas lift. Konkreetset tegevusplaani ja vajadust puuduse kõrvaldamiseks Aparaaditehase õpperuumides ei eksisteeri (tegemist on rendipindadega).

Komisjon näeb füüsilise õpikeskkonna arenguvõimalusena kooli õpperuumide laiendamist ning sportimisvõimaluste loomist (sh pesemisvõimalused). Sportimisvõimaluste loomine koolis toetaks kujundaja õppekava õpiväljundi saavutamist: *väärtustab tervislikke eluviise, oskab hoida ja vajaduse korral taastada oma vaimset ja füüsilist vormi.*

Personaalsete või mobiilsete arvutitöökohtadega varustatud **õppeklasse** uuendatakse 3–7 aasta tagant. Õppeklasside sisustust (**arvutid, tarkvaraprogrammid** jms) liisitakse, taotletakse investeeringuid koolipidajalt ning projektidest. Igal aastal uuendatakse tasuliste erialaste programmide litsentse. Programmidest on põhiliselt kasutuses Adobe'i kujundusprogrammid ning 3D-spetsiifilised programmid nagu Blender ja SketchUp. Lisaks on ühiskasutuses KIP projekti raames soetatud seadmed (animatsioonistuudio, arvutiklass, digitrüki seadmed) TERA kooliruumides Tähe tn 4. Õppeklassid on maksimaalses võimalikus kasutuses. Kunstikooli õpperuume kasutavad ka üldhariduskoolide õpilased ja täienduskoolitustel osalejad. Õpetajate ja õpilaste tagasisidest lähtudes võib komisjon öelda, et **tarkvaraprogrammide valik on õpetatavate erialade lõikes ammendav ning arvuti- ja tehnikapark eeskujulik.** Õpilastel on võimalik arvuteid ka koju laenutada. Lähiajal on kool üle minemas Adobe'i kujundusprogrammidega süsteemile, kus litsentsid on mitte arvuti- vaid isikupõhised, st iga õpilane pääseb programmidele ligi ka oma isiklikust arvutist, sh väljaspool kooli.

Tagasisidet füüsilise õpikeskkonna kohta antakse õpetajate õpiringides ning õppijate poolt pidevalt. Füüsilise õpikeskkonnaga seotud vajadusi saab märkida näiteks selleks ettenähtud märkmikusse administraatori juures või saata ettepanekud vastavale meiliaadressile. Mitteformaalne tagasisidestamine toimib ja seda on aldis kasutama kogu koolipere. Küll aga puudub ülekooliline regulaarse kirjaliku tagasiside (sh anonüümse) kogumise süsteem. Selle puudumist tõid välja õpilased ja vilistlased vestluste käigus. Komisjon leiab, et anonüümse tagasiside kogumise süsteem looks koolile parema ülevaate parendusvajadustest, sh nende trendidest.

Komisjon järeldas hindamiskülastuselt ja vestlustelt õpilaste, vilistlaste ja õpetajatega, et valdavalt ollakse kooli õpperuumide ja -vahenditega rahul. Ainsa kitsaskohana toodi välja üleüldist ruumi vähesust.

Üks Tartu Kunstikooli põhiväärtustest on turvalisus – üksteist arvestavad suhted, aus ning avatud õpi- ja loomekeskkond. Hindamiskülastuse käigus veendus komisjon, et kooli **sotsiaalset õpikeskkonda** iseloomustab väga personaalne lähenemine, toetav ja kokkuhoidev koolipere, head suhted. Ka 2021.a rahulolu-uuring tõestab, et koolipere suhted on väga head: 100% õpetajatest leidis, et saab kolleegidega hästi läbi ja 96% õpetajatest saab õpilastega hästi läbi. 93% õpilastest saab teiste õpilastega hästi läbi, samuti hindavad õpilased kõrgelt õpetajatöö erinevaid aspekte.

Rühmajuhendajad toetavad õpilaste sotsiaalsete pädevuste arengut tiimi *coachimise* abil koostöö- ja enesearengu tundide raames, rakendades TOY-metoodikat (tiimiõpe). Kooliperet aitavad liita ülekoolilised matkad, kus osalevad ka vilistlased, ja muud informaalsed üritused, nt õpperetk Arula tallu või kooli ühine jõululõuna. Õppetöö osa on talgud ja maalipraktika, mis samuti aitavad luua sotsiaalseid suhteid ja ühtekuuluvustunnet erinevatel spetsialiseerumistel õppivate õpilaste vahel.

Õppijad on ise loonud õpiringi üksteise toetamiseks. Kohtumistele on oodatud kõik õpilased, kes tunnevad, et neil on probleeme, mis seostuvad õpingutega kunstikoolis või mis mõjutavad nende õpinguid.

Tartu Kunstikooli õpilasesinduse rolli täidavad kursusevanemad, kes on igalt kursuselt valitud õpilased. Nad aitavad kooli juhtkonna ja õpetajate ning oma kursuse vahel infot vahetada ja otsest tagasisidet anda, on õpetajatele kontaktiks grupiga. Igal kursusel on üks või kaks vanemat, kelle nimed on ära toodud kooli kodulehel. Kursusevanemad saavad oma tegevuse eest valikainepunkte. Komisjoni vestluselt õpilastega, kus osales teiste hulgas nii praeguseid kui ka endiseid kursusevanemaid selgus, et kursusevanemaid vahetatakse õppeaja jooksul. See annab võimaluse rohkematele initsiatiivikatele õpilastele omandada ja arendada rolliga kaasas käivaid pädevusi nagu näiteks suhtlemisoskust ja empaatiat. Kursusevanema põhilisteks vastutusaladeks on kommunikatsioon erinevate osapoolte vahel (õpilased-õpetajad), kursuse koosolekute korraldamine ja juhtimine, vajadusel kaasõpilastele tugiisikuks ja tuutoriks olemine.

Ka rahulolukusitlus õpilaste seas aastast 2021 kinnitab sõbralikku sotsiaalset õpikeskkonda: koolis on norimist või mõnitamist kogenud viimase kahe nädala jooksul 4,8% õpilastest (riiklik keskmine 8%). Internetis solvamist või ähvardamist oli viimase kahe nädala jooksul kogenud üks õpilane 125st vastajast.

Õppekorraldus

Tartu Kunstikoolis on õppegrupid spetsialiseerumiste põhised ja tavaliselt 15-liikmelised. Kutsekeskharidusõppe üldõpingutes (eesti keel, bioloogia jne) moodustatakse sageli liitgruppe. Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni 31. augustini ja jaguneb sügis- ja kevadsemestriks.

Kutsekeskharidusõppes õppijatel toimub õppetöö esmaspäevast reedeni, kutseõppe õppijatel kolmel päeval nädalas. Sealjuures on õppetöö päevad spetsialiseerumiste lõikes ära jagatud semestrite kaupa kas kolmapäevast reedeni või neljapäevast laupäevani; on ka nädalasi õppetöö perioode. Viienda taseme kunstnik-kujundaja jätkuõppe õppekaval õppijate õppetööpäevad lepitakse nendega kokku. Üldjuhul on need teisipäevad ja individuaalse õppetöö graafiku järgsed päevad. Koolipäeva pikkus on tavaliselt 9.15-16.30, üks tund kestab minimaalselt 2×45 minutit, mis on komisjoni hinnangul õigustatud, sest võimaldab paremini keskenduda loovtöödele. Valikõpingute moodulite jaoks on valikmoodulite nädalad (esmaspäevast reedeni), mis võimaldavad valikuid teha tasemete ja spetsialiseerumiste üleselt, sest muud õppetööd sel ajal ei toimu.

Kutseõppe 4. taseme õpe kestab 2,5 aastat, kutsekeskhariduse õpe 3,5 aastat ja 5. taseme õpe 1 aasta. Neljanda taseme õppekavadele toimub vastuvõtt aprillist juunini, õppetöö algab septembris, lõpetamine on veebruaris. 5. taseme jätkuõppe vastuvõtu aega on muudetud koostöös sihtrühmaga neile sobivamaks ja vastuvõtt jätkuõppe gruppidesse on nüüd veebruaris, õppetöö algab märtsis, lõpetamine toimub veebruaris koos 4. taseme õppijatega. Üksiti on see võimaldanud korraldada 4. ja 5. taseme kutseeksameid koos, mille on kool eneseanalüüsis eesmärgiks võtnud ja õpetajad kinnitasid vestlusel, et nii tekib hindamiskomisjonil ja ka lõputööde kaitsjatel võrdlusmoment ja parem ülevaade tasemete erinevusest. Komisjon leiab, et sama spetsialiseerumise erinevate tasemete kutseeksamite koos korraldamine on põhjendatud ja võimaldab komisjoni liikmetel paremini fookust hoida tasemele vastavusel ning võib anda õpilastele suuna edasiseks arenguks.

Koostöös ettevõtjatega pakub kool töökohapõhist õpet nii kutseõppe esmaõppe 4. taseme kui ka kutsekeskhariduse õppekavadel samade spetsialiseerumistega kui koolipõhises õppes: kujundusgraafik, dekoraator, stilist, 3D kunstnik-kujundaja ja illustraator.

Õppida soovijal peab olema tööleping ja töökohas juhendaja, kes teeb talle väljaõpet. Kui töökohas juhendajat ei ole, pakub kool juhendaja koolist. 2/3 õppest viib läbi töökoht, 1/3 õppest toimub koolis. Õppe läbiviimiseks sõlmivad kool, õppija ja ettevõte kolmepoolse praktikalepingu. Töökohapõhise õppe aluseks on õppeplaan, mille paneb kokku õppija koostöös kooli ja ettevõttega. Õppeplaani saab õpilane valida mooduleid, mis aitavad teda töö- ja erialaselt edasi areneda.

Kooli üks eesmärke arengukavas on seotud **digipöördega:** Õppimisel ja õpetamisel rakendatakse otstarbekalt ja tulemuslikult kaasaegset digitehnoloogiat.

2019. a kevadel toimus COVID-19 pandeemiast tingitud sunnitud üleminek distantsõppele. Tunnid viidi läbi Google Classroomi ja Google Meeti abil; viimane on kasutuses tänagi hübriidtundide läbiviimiseks. Sel ajal juurdus nii õpiringides kui projektide läbiviimisel Miro ja Slacki kasutamine, mis on tänaseni töötajatel ja õpetajatel igapäevases kasutuses.

Tartu Kunstikooli digipööre on jätkunud tehnilise kvaliteedi täiustumise suunas: parandati hübriidõppe kasutusmugavust nii õpetajale kui õppijale, ostes lisamikrofonid ja muud seadmed, mis parandavad helikvaliteeti ja võimaldavad sujuvamalt korraldada hübriidsuhtlust õppetöös ja koosolekutel. Koolil on kasutusel ka oma Youtube'i kanal, kus tehakse näiteks otseülekannet iganädalaselt seminarilt “Kohtumine praktikuga” ja teistelt üritustelt, nt lahtiste uste päevad, kutseeksamid.

Komisjon leiab, et arengukavas seatud digipöörde eesmärgi täitmine kulgeb ÕKRis otstarbekalt ja tulemuslikult. Distantsõppe kogemusest on kaasa võetud head praktikad, nt virtuaalkeskkondade ja koostöö-äppide kasutamine, millega jätkatakse, kui see on mõistlik ja asjakohane.

2018/19 alustas kool koostöö ja enesearengu tundidega, mille eesmärk on **toetada õppija arengut** ja ennastjuhtivat õppijat, sh sotsiaalset ja emotsionaalset toimetulekut ning erialase identiteedi loomist. Komisjon veendus vestluste käigus, et koostöö ja enesearengu tunnid on kõrgelt hinnatud kogu koolipere poolt. Seda illustreerib ühe õpilase arvamus vestluselt: “Pärast tundi mõtestan enda tegevusi, tekib tunne, et saan kõigega hakkama.” Tartu Kunstikoolis rakendatakse juhendamise meetoditena tiimi *coachimist*, individuaalset *coachimist* ja mentorlust. Tiimi *coachimist* kasutatakse erinevates moodulites, näiteks koostöö ja enesareng, ettevõttepraktika, erialased koostööprojektid. Individuaalset *coachimist* rakendatakse 5. taseme jätkuõppes ja mujal vastavalt vajadusele. Mentorlus on juhendamisena kasutusel nt näituseprojektis.

Praktiline töö ja praktika

Praktiline töö õpikeskkonnas toimub töökodades/õppeklassides, kus on loodud vastav töökeskkond ja olemas asjakohane sisustus. Praktilise tööga kombineeritud teoreetiline õpe on ettevalmistus praktikaks ja see omakorda tööeluks.

Praktikat on Tartu Kunstikoolis mitut liiki:

Esimesel kursusel toimub **vaatluspraktika**, mille käigus tutvuvad õpilased loomemajanduse valdkonna ettevõtetega ning toimub kultuuri- ja erialase silmaringi laiendamine, nt muuseumide külastamine, sõidud näitustele ja messidele nii Eestis kui mujal.

Maalipraktika (õppetöö maalilaagri vormis) toimub olenevalt erialast enamasti esimese või teise õppeaasta lõpus ning kestab 5-10 päeva.

Ettevõttepraktika toimub üldjuhul viimase kursuse sügisel (9 nädalat), kuid seda saab teha ka varem (tervikuna või osade kaupa) õpilase enda initsiatiivil. Vestlusel kinnitasid õpilased, et praktika

korraldus on vajadusel paindlik, nt ütles üks õpilane, et sai oma praktika ümber tõsta, kuna kooli kõrvalt käis tööl ja töö tõttu oli vaja muuta praktika aega. Praktika peamine eesmärk on õpilase portfoolio täiendamine (millega tööle kandideerida) ning reaalse töökogemuse saamine.

Kunstikool on 15 aastat panustanud praktikaettevõtete võrgustikku. Võrgustiku loomisel on tegevad kõik kolm osapoolt: kool, õppijad ja ettevõtted. Praktikaettevõtete võrgustiku ulatuse ja kvaliteedi tagavad erialajuhid koos praktikakoordinaatoriga. Praktikakoordinaator korraldab ettevõtete ja kooli vahelist suhtlust ning praktika seiret pikematel praktikatel. Töökohapõhise õppe praktika seireks määrab kool eraldi igale õpipoisile toetava kontaktisiku.

Koolil on praktikakohtade andmebaas, mida täiendatakse igal aastal. Juhul kui on vaja ettevõtet praktikakohana valideerida, lähtub kool sellest, kas ettevõttes on olemas pädev juhendaja. Järjest enam oodatakse, et õpilased ise otsivad ja leiavad endale praktikakoha, kuid vajadusel kool abistab. Õpilaste sotsiaalsete oskuste arendamiseks teevad nad läbi kandideerimise protsessi (CV ja motivatsioonikirja koostamise) ka siis, kui praktikakoha on pakkunud kool või ettevõte. Viimasel ajal ootavad ettevõtted, et praktikandid esitavad kandideerimisel enesetutvustuseks portfooliod. Samuti soovivad ettevõtted praktikante mitme hulgast valida, et leida kõige sobivam. Õpilaste ja praktikakohtade vahelise informatsiooni levitamiseks (ka võimalike töökohtade pakkumiseks) on Facebookis loodud kogukonnad.

Kord aastas kutsub kool ettevõtete juhendajad praktikaseminarile. Ettevõtetele pakub kool sobivaid koolitusi (erialaseid ja juhendamisoskusi arendavaid), kus ettevõtete esindajad saavad omavahel ja kooliga suhelda ja võrgustuda. Tunnustatakse regulaarselt oma praktikaettevõtteid ja nende abiga hoitakse end kursis loomemajanduses toimuvaga (uut tüüpi ettevõtlusvormid jne). Tihe koostöö on kujunenud agentuuriga Velvet, keda lisaks praktikakohale on kaasatud ka õppekava arendamisse.

2020–2021 oli dekoraatori ja stilisti erialade praktika läbiviimine COVID-19 pandeemia tõttu keeruline, sest seal on otsene kokkupuude kliendiga. Arvutiprogrammidel põhinevatel erialadel, kus on võimalik teha kaugtööd, tuli aga töö- ja praktikapakkumisi juurde.

Ettevõttepraktika ettevalmistus algab infotundidega, kus praktikakoordinaator aitab õpilastel planeerida eesmärgid ja tööülesanded. Õpilaste rahulolu-uuringust selgus, et 14,8% õpilastest sooviks rohkem praktikakogemust. Vestlustel õpilaste ja vilistlastega ilmnes, et ettevõttekülastusi vaatluspraktika raames võiks rohkem olla.

Praktikaettevõttes on õpilasel juhendaja või mitu juhendajat (korralduslik ja erialane). Õpilased on praktikakoha meeskonna liikmed kas füüsiliselt kohapeal või virtuaalselt. Vestluselt praktikakohtade esindajatega jäi kõlama, et praktikal peab üldjuhul tegema kõike, millega praktikakohas parajasti tegeldakse, kuid püütakse siiski maksimaalselt praktikantide soovide ja eesmärkidega arvestada.

Tööandjatelt kogutakse praktikaaruannete kaudu tagasisidet praktikantide töö kohta. Tagasisidet haldab praktikakoordinaator, kes edastab selle õppejuhile ja erialade juhtidele. Tulemuste analüüsi kasutatakse praktika planeerimisel ja läbiviimisel. Vestluselt spetsialiseerumiste juhtidega jäi kõlama, et kohati on tagasiside saamine tööandjatelt väljakutseks ning seetõttu on aktsepteeritud kõik tagasiside formaadid.

Välispraktikaid korraldab TK Erasmus+ programmi rahastusel õpirändeprojektide raames ja need toimuvad partnerkoolides väljaspool Eestit kahe nädala kuni kahe kuu jooksul. Välispraktika korraldamiseks on koolis õpirände koordinaator. Koolil on tänu pikaajalisele rahvusvahelisele koostööle Erasmuse õpirände akrediteering ja väljakujunenud partnervõrgustik, mis tegevuste käigus laieneb. Välispraktikal saab käia veel aasta jooksul pärast lõpetamist, mis muudab sellel osalemise

paindlikumaks. Enne iga välispraktikat sõlmitakse kooli, praktikaettevõtte ja õpilase vahel õppeleping, kus on mh kirjeldatud oodatavad õpiväljundid, praktika tegevused ja hindamise metoodika. Kool korraldab kord aastas ürituse välispraktikal käinud õpilaste kogemuse tutvustamiseks.

Kord aastas toimub toimub praktikaseminar (1-2 päeva), kus õpilased tutvustavad praktika käigus tehtud töid ning esitlevad, mida nad õppisid. Seminarile kutsutakse ka praktikajuhendajad. Seminari raames toimub praktika hindamine, mis on mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Mittearvestatud praktika korral jääb kool lõpetamata ning tuleb uus praktika teha järgmisel õppeaastal. Praktikaseminarid on avalik üritus, sinna on oodatud kõik huvilised ja vastav info on üleval ka kooli kodulehel. Komisjon tunnustab kooli avatuse ja praktikajuhendajate kaasamise eest praktika kaitsmisele.

Praktikasüsteemi arendamisega on kool järjepidevalt tegelenud ja hindamisperioodil ellu viinud kolm projekti: 2018–2020 Erinevate praktikavõimaluste (meeskondlik praktika, oma ettevõtte loomine praktikana) kirjeldamine ja piloteerimine ning praktikavõrgustiku hoidmine ning aastatel 2020–2021 ja 2021–2022 kaks projekti Praktikajuhendajate koolitamine ja praktikavõrgustiku hoidmine

Komisjoni hinnangul on praktikasüsteem ÕKRi tugevuseks: korraldus on paindlik, mis aitab vältida probleeme praktika ajaga. Praktika on mitmekesine, hõlmates nii vaatlus- maali- kui ettevõttepraktikat; samuti on olemas välispraktika võimalus. Praktikaettevõtete võrgustik on lai, mis tagab, et iga õpilane leiab endale sobiva praktikakoha ja on ühtlasi koolile üheks viisiks töömaailmaga kursis olemiseks. Koolis on praktikate koordinaator, kes on praktikandile koolipoolseks toeks. Praktika hindamine on avalik üritus, kuhu on oodatud praktikajuhendajad ja kõik huvilised. Praktikakohtadelt kogub kool tagasisidet erinevates vormides, et saada seda võimalikult paljudelt ja mitmekülgset.

Hindamine

Toetav õhkkond koolis ja individuaalne lähenemine igale õpilasele kajastub ka selles, et õpetajad kasutavad õppetöös palju **kujundavat hindamist,** mis toetab õppimist ja õpilase arengut. Seda kinnitasid vestlustel nii õpilased kui ka õpetajad.

Kokkuvõttev hindamine on kirjeldatud dokumendiga “Hindamise kord Tartu Kunstikoolis”. Hindamise eesmärk on õpilase arengu toetamine asjakohase tagasiside abil ning usaldusväärse teabe andmine õpingute tulemuslikkuse kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub kaks korda poolaastas ja semester lõpeb poolaasta hindamisega. Kutsekeskharidusõppes hindab üldõpingute tulemusi üks õpetaja. Põhiõpingute moodulites hindab sooritust komisjon, kus osalevad kõik moodulite teemade õpetajad. Hindamismeetoditena rakendatakse mooduli teemasid integreerivaid praktilisi hindamisülesandeid, esitlusi, portfooliot, näituste ülespanekut. Ka kokkuvõtval hindamisel on kujundava hindamise element olemas. Vestlusel kinnitasid õpilased, et kunstiainete hindamisel osales mitu õpetajat, kes arutasid iga sooritust põhjalikult ja andsid lisaks hindele kujundavat tagasisidet igale õpilasele.

Õpilaste ja vilistlaste vestlustest jäi komisjonile kõlama valdav rahulolu nii õppimist toetava tagasisidestamise kui hindamisega üldiselt. Õpilased on teadlikud, mis kriteeriumite põhjal neid hinnatakse ja hindamine on nende jaoks läbipaistev. Erialaainete puhul hinnatakse loovust (sh tehnikate kasutus), teostust, kui palju on õpilane katsetanud ja läbi mõelnud terviklahendust. Samuti hinnatakse õpilase arengut ja oma töö põhjendamist/kaitsmist. Vestlused vilistlaste ja õpilastega peegeldasid üldist rahulolu kujundava hindamise rakendamisega - hindest olulisemaks peetakse arengut toetavat personaalset tagasisidet ning kui mingil põhjusel jääb seda väheks, saab õpetajalt alati ise juurde küsida. Õppijate rahulolu kinnitavad ka andmed allolevas tabelis. Arengut toetava tagasiside puhul ületab kooli näitaja nii nende sihttaset kui ammugi Eesti keskmist. Kuigi kool ei ole

oma arengukava sihttaset veel kõigi mõõdikute puhul saavutanud, on õppijad ka seal rohkem rahul kui Eesti keskmine.

Tabel 4. Õppijate hinnang muutunud õpikäsitusele; ROU 2017 ja 2021

Mõõdik	2017 TK/Eesti keskmine	2021 TK/Eesti keskmine	Sihttase (TK arengukava)
Arengut toetav tagasiside	4,1 / 4	4,2/3,75	4,0
Õppijate aktiivsuse toetamine	5,1/4,7	3,8/3,55	4,0
Individuaalne tunnustamine	4,7/4,6	3,7/3,53	4,0
Õppetöö mõtestatus	4,7/4,6	3,6/3,5	4,0

*2017 anti muutuvale õpikäsitusele hinnanguid 7-punktisel skaalal
**2021 anti hinnanguid 5-punktilisel skaalal (1 – ei ole üldse nõus, 2 – pigem ei ole nõus, 3 – natuke nõus ja natuke vastu, 4 – pigem olen nõus ja 5 – olen täiesti nõus).

Komisjon tunnustab kooli lähenemist hindamisele: praktika ja kunstiainete hindamised on avalikud, mis annab õpilastele esinemiskogemuse ja suurendab nii kooli kui tulevase disaineri nähtavust; koostöised hindamised kogu õppe vältel ning komisjoni kaasamine poolaasta hindamistesse; kujundava hindamise läbiv kasutamine õppetöös.

Kutseeksam toimub õpingute lõpus ning vastavalt hindamise korrale pääseb kutseeksamile õppekava õpiväljundid saavutanud õpilane. Kutseeksamiks on portfoolio kaitsmine komisjoni ees. Vastavalt õppekorralduseeskirjale saab õppija, kes on haridusliku erivajadusega või oli kutseeksami ajal haige, lõpetada kooli kutseeksami asemel kooli lõpueksamiga (mis on vormilt sama, aga hindajateks on välishindajate asemel kooli komisjon). Õppijaid nõustatakse seoses kutseeksamitega nii koostöö- ja enesearengutundides kui ka erialaõppes. Erivajadusega õppijaid nõustab kutseeksami osas kooli tugirühm.

Tabel 5. Kutseeksamiga lõpetajate osakaal

Mõõdik	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kutseeksami edukalt sooritanute osakaal lõpetajatest, %	0	94,9	88,5	97,4	83,3/96*	82,9/94%*

Haridussilma ja kooli andmed

*Tärniga on toodud kooli statistika, mis näitab kutseeksami sooritajate protsenti õppijatest, kes õpivad kutseeksamiga seotud õppekaval (st hinnatava õppekavarühma õppijad). Kooli andmetel 2021 aastal 57 lõpetajast 55 lõpetas õpingud kutseeksamiga(96%).

Riiklik statistika Haridussilmas (tabelis number kaldkriipsu ees) kajastab alates 2020. a kutseeksami sooritanute suhet kõikide õppijate arvu, sh õppijad tase 2 kutsevaliku õppekaval, kus kutseeksamit ei ole võimalik sooritada.

Tartu Kunstikooli arengukava 2020. a tegevuskava täitmise tulemusaruande põhjal on kool seadnud kutseeksami sooritanute sihtväärtuseks 90%. Seega on kool oma eesmärgi saavutanud ja ületanud. Väga kõrge eksami sooritanute osakaal näitab head õppekvaliteeti ja kutseeksami sooritajate kõrget erialast taset.

Õpilaste tunnustamine, võistlused, konkursid jmt

Õpilasi tunnustakse õppetöövälise aktiivsuse ja silmapaistvuse eest kaks korda aastas, kooli ühisel jõululõunal detsembris ja õppeaasta lõpuaktusel juunis. Jõululõunal pälvib õppetööväliselt kõige rohkem silma paistnud õppija jõululoosi stipendiumi. Laureaatidega avaldatakse intervjuud kooli kodulehel ja teistes omakanalites.

Õpilaste osalemine nii koolisisestel kui väljaspool kooli korraldatavatel valdkondlikel sündmustel, sh konkurssidel ja võistlustel, on TK kultuuri oluline osa. Erialavõrgustike korraldatud üritustel, konkurssidel ja võistlustel osalemist (näiteks Noor Meister, Euroskills, Worldskills), sh võistlusteks treenimist arvestatakse õppetöös; sh ka vabastus kutseeksami tehnilisest osast kujundusgraafika erialal. Konkurssidel ja erialastel üritustel osalemist – isiklik näitus, 3D häkäton, Game Jam, fotokonkursid jms – arvestatakse valikainepunktidena ja kajastatakse TK kuukirjades. Õpilaste saavutusi tõstetakse esile ja levitatakse kooli ning isiklike võrgustike kaudu. Komisjon tunnustab kooli õpilaste suunamise ja innustamise eest väljaspool kooli ja valdkondlikel sündmustel osalemisel ning õpilaste saavutuste märkamisel.

Tugiteenused

Koolis on loodud õppijate toetamiseks tugiteenused. Korra semestris käib koolis Töötukassa karjäärinõustaja. Tööl on kolm sotsiaalpedagoogi, kokku koormusega 1,2 ametikohta. Sotsiaalpedagoogilist nõustamist on õppeaastatel 2019/20 - 2021/22 kasutanud 12-18% õpilastest. Koolis on eraldi 4. kui 5. tasemel õpilastele õppenõustajad, kes aitavad ja toetavad õpilasi nii korralduslikes kui sisulistes küsimustes. Õppenõustaja juurde võib iga õpilane ise pöörduda. Keerulisemate juhtumite korral suunatakse õppija tugirühma.

Tugirühm töötab aastast 2015 ja selle tegevuse peaeesmärk on kooli õppe- ja kasvatustegevuse toetamine ning kaasava ja õppimist soodustava õpikeskkonna olemasolule kaasaaitamine. Tugirühm nõustab õpilasi, lapsevanemaid ja kooli töötajaid. Sinna kuuluvad õppejuht, sotsiaalpedagoogid ja õpetajate esindajad, kes teevad koostööd kursusejuhendajate ja erialaõpetajatega. Tugirühm vastutab õpilase erivajaduse tuvastamise, tema õpioskuste hindamise ja vajalike tugimeetmete määramise, nende rakendamise ja tulemuslikkuse jälgimise eest ning koordineerib neid tegevusi. Tugirühma poole saavad õpilased ise pöörduda või siis kutsub tugirühm õpetajate tagasiside põhjal õpilasi nõustamisele. Tugirühma kaudu suunatakse vajadusel õpilased edasisele nõustamisele, nt Rajaleidjasse, Lasteabi telefonile, psühhiaatri poole, Vaimse tervise infoliinile, Tartu Laste Tugikeskusesse ning lastekaitse spetsialistide juurde. Tugirühma kaudu toetust vajanud õpilaste osakaal on 2019/20 - 2021/22 õppeaastatel olnud langustrendis, langedes 22 protsendilt 6 protsendile.

Tabel 6. Õppetöö katkestajate osakaal (%)

Aasta	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tartu Kunstikool	15	16	18	16	14	12
Eesti keskmine	19	20	22	21	19	20

Allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne

Nagu näha tabelist 6, on katkestajate osakaal hindamisperioodil olnud alla Eesti keskmise ning viimastel aastatel langustrendis. Kool oma tulemusaruandes seostab seda tugirühma kolme viimase aasta töö ning koostöö ja enesearengu tundide käivitamisega ning õppekorralduse kohandamisega koostöös sihtrühmaga. Samuti on neljanda taseme õpilaste õppenõustamiseks,

sotsiaalpedagoogiliseks nõustamiseks ning koostöö ja enesearengu tundideks eraldatud rohkem ressurssi. Komisjon sai koolikülastuse vestlustel kinnitust tugirühma töö tõhususe ja mõjususe kohta. Samuti kinnitasid õpilased, et koostöö ja enesearengu tunnid toetavad nende hakkamasaamist ja motivatsiooni.

Tartu Kunstikoolis pööratakse tähelepanu hariduslike erivajadustega (HEV) õppijatele. Ülevaate HEV õpilaste ja tugiteenuste kasutajate osakaalust annab tabel 5.

Tabel 7. HEV õppijate ja tugiteenuste osakaal kõigist õppijatest

	2019/2020 õppeaasta	2020/2021 õppeaasta	2021/2022 õppeaasta
HEV õpilased	17%	18%	17%
Sotsiaalpedagoogiline nõustamine*	14%	12%	18%
Tugirühma nõustamine	22%	18%	6%

*Siin toodud esmakohtumiste protsent

HEV õpilasi on 2019/20 - 2021/22 õppeaastatel olnud 17-18% õpilastest. Tartu Kunstikool on oma dokumendis "Tartu Kunstikooli tugirühma ülesanded ja töökord" defineerinud erivajaduse, milleks võib olla eriline andekus, õpiraskused, terviseseisund, puue, käitumis- või tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemalviibimine, õppekeele ebapiisav valdamine, mis toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses ja/või õppekeskkonnas. Konkreetsetest tegevustest erivajadustega õpilaste toetamisel on eneseanalüüsis välja toodud liikumispuuetega õpilaste toetamine, kellele on õpperuumide juurdepääsu probleemide tõttu loodud individuaalse õppimise võimalused ning teise emakeelega õppijatele pakutakse täiendavaid keeletunde PRÕM projekti abil. Lisaks on koolis vene emakeelega tugiisik.

Kuigi kutsehariduses ei kajastu andekus erivajaduse klassifikaatorina, on kool oma dokumendis selle välja toonud. Komisjon tunnustab kooli tegevust andekate õpilaste arengu toetamisel. Eneseanalüüsi põhjal püüab kool leida selleks võimalusi ja lahendusi, näiteks on korraldanud õpilase tööde põhjal mooduli väljundite hindamist.

Muljetavaldav on kunstikooli tegelemine NEET-noorte toetamisega. 2016–2018 viidi ESF toel läbi projekt „Digioskustega loomemajanduse tööturule", et soodustada pikka aega tööturult eemal olnud inimeste tööle asumist ja tööturul püsimist. Keskenduti töö- ja ettevõtlusoskuste arendamisele kujundusgraafika ja 3D kujunduse valdkonnas. 2021.a käivitati NEET-noortele mõeldud kutseõppe valikuaasta DisainKUVA projekti raames, millest on juttu eespool.

Järeldused

- **Tugevused**
    - Vastuvõtuprotsess on hästi läbimõeldud, põhjalik ja läbipaistev, seda analüüsitakse ja parendatakse süsteemselt. Vastuvõtt sisaldab kandidaadi nõustamist ja toetab erialavalikut.
    - 2018-2020 alustas Tartu Kunstikool koostöö ja enesearengu tundidega (sh *coach*iv lähenemine), toetades seeläbi õppija arengut ja ennastjuhtivat õppijat, sh sotsiaalset ja emotsionaalset toimetulekut ning erialase identiteedi loomist.

- Arengukavas seatud digipöörde eesmärgi täitmine on tulemuslik. Distantsõppe kogemusest on kaasa võetud head praktikad, nt virtuaalkeskkondade ja koostöö-äppide kasutamine, millega jätkatakse, kui see on asjakohane. Kooli tehnoloogiline baas ja digitaristu on heal tasemel ning juhtkond tegeleb järjepidevalt selle arendamisega, et tagada õppetööks kaasaegne tehniline baas ja tagada õppe kvaliteet.

- Komisjoni hinnangul on praktikasüsteem ÕKRi tugevuseks: korraldus on paindlik, mis aitab vältida probleeme praktika ajaga. Praktika on mitmekesine, hõlmates nii vaatlus- maali- kui ettevõttepraktikat; samuti on olemas välispraktika võimalus. Praktikaettevõtete võrgustik on lai, mis tagab, et iga õpilane leiab endale sobiva praktikakoha ja on ühtlasi koolile üheks viisiks töömaailmaga kursis olemiseks. Koolis on praktikakoordinaator, kes on praktikandile koolipoolseks toeks, aitab õpilastel seada praktika eesmärke, korraldab suhtlust praktikantide ja kooli vahel. Praktikaseminarid, kus toimub praktika hindamine, on avalik üritus, kuhu on oodatud praktikajuhendajad ja kõik huvilised. Praktikakohtadelt kogub kool tagasisidet erinevates vormides, et saada seda võimalikult paljudelt ja mitmekülgset.

- Tugiteenused õpilastele on hästi läbi mõeldud. Kool kasutab õpilastele tugiteenuste pakkumisel personaalset lähenemist, olemas on tugev sotsiaalne tugi, toetav keskkond ning kokkuhoidev koolipere. Seeläbi on tugiteenused õppijatele hästi kättesaadavad ja toetavad õpilaste edasijõudmist.

- **Parendusvaldkonnad** ja komisjoni **soovitused**

  - Koolis kogutakse õpilastelt tagasisidet riikliku tagasisideküsitluse kaudu ja lisaks koguvad tagasisidet õpetajad omal initsiatiivil nt mooduli lõppedes. Komisjon soovitab lisaks olemasolevale tagasiside küsimisele-andmisele luua kooliülene tagasiside kogumise süsteem, mis annaks võimaluse õpilastele-õpetajatele anda tagasisidet ka anonüümselt ning seda korrapäraselt (nt iga teema/mooduli lõppedes). Süsteemne tagasiside küsimine loob koolile laiema ülevaate parenduskohtadest ning nende prioriteetsusest.

- **Arenguvõimalused**

  - Komisjon soovitab seoses COVID-19 pandeemia vaibumisega luua taas rohkem võimalusi õpilastele ettevõtete külastuseks ja praktikutega kohtumiseks. Komisjon soovitab korraldada ka töövarjupäevi või -nädalaid, kus õpilased saavad erinevate potentsiaalsete ametite esindajatele töövarjuks käia ja seeläbi omandada rohkem praktilist kogemust, sh selgema vaate enda tulevikule.

3.3 Õpetajad[1]

Hindamiskriteeriumid

1. **õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;**
2. **õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.**

Analüüs

Arengukavas on kool püstitanud endale eesmärgi: Tartu Kunstikoolis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ning töötajad, kes armastavad oma tööd ja eriala, on avatud uuendustele, hoiavad traditsioone, on asjatundlikud ning koostöövalmid.

Ülevaade õppekavade õpetajatest

Pedagoogide arv koolis on viimased viis aastat kahanenud ja 2021. a töötas TKs 44 õpetajat. Alla 1/3 õpetajatest töötab koolis täiskoormusega, ca 1/3 õpetajatest töötab 0,5 – 0,75 koormusega ja 39% töötab vähem kui 0,5 koormusega. Lisaks oli kaasatud 59 külalisõpetajat, mis näitab head praktikute kaasatust. Õpilaste ja õpetajate ametikohtade suhtarv on pidevalt vähenenud ja oli 2021.a 10.

Õpetajate vanuseline jaotus oli 2021.a proportsionaalne ja nooremate õpetajate osakaal küllalt suur: 18 õpetajat oli vanuses 25 – 45 aastat, 17 õpetajat 45 – 55 aastat ja vaid 3 õpetajat oli vanuses üle 65 aasta. Õpetajate jaotus tööstaaži alusel oli ühtlane, õpetajate hulgas oli ka nii alustavaid õpetajaid kui staažikaid, kolm õpetajat on staažiga üle 30 aasta.

Õpetajate kvalifikatsiooninõuetele vastavuse osas on TK poolt seatud eesmärk - 95% - täidetud ja ületatud: TK andmetel vastab 100% õpetajatest kvalifikatsiooninõuetele.

Kooli enda hinnangul on **hindamisperioodi üks olulisemaid muutusi** olnud **meeskonnatöö ja koostöisuse** integreerimine õppetöösse ja koolikultuuri. Alates 2016.a on kool algatanud ja ellu viinud projekte koostöise kultuuri ja meeskonnatöö oskuste suurendamiseks. Selle töö tulemusena tegutsevad 2018. aastast õpiringid, mis on valdkonnapõhised õpetajate tiimid. Tiime on toetatud läbi arvukate kaasaegsete õpetamispädevuste arengut toetavate koolituste, sh rahvusvaheliste. Tiimides jagatakse muuhulgas kolleegidele kogemusi, koolitustel omandatut, kavandatakse koostööd. Tulemuseks on õppetöös rohkelt koostöiseid praktikaid, nt tiimis töötamine, paaris tiimi*coach*imine ja õpetamine meeskonnana. Neid rakendatakse näiteks ajakirjaprojektis, kunsti- ja kultuuriloo õpetamisel koos 3D erialaainetega, ettevõtlusõppes, näituseprojektis, maalipraktikal. Õpetajate koostöö on äärmiselt oluline ka selleks, et lõimingud õppekavade tugevusena loomulikult ja hästi toimivad, nt keemia + maalimine, valgustamine + füüsika, erialane võõrkeel + veebigraafika. Õpiringide tööks on planeeritud iganädalaselt aeg. Õpilased kohtuvad samal ajal töömaailma praktikutega. Koos õpetajate õpiringidega planeeritakse tunniplaan ja õppeaasta.

Väga tänuväärne on süsteemne **õpetajate stažeerimine** nii üksi kui ka grupiti valdkonna ettevõtetes, kellega on hea koostöö. Stažeerimise eesmärgiks on tõsta TK õpetajate teadlikkust valdkonna tööturu tingimustest ja tööandjate vajadustest. Kooli eneseanalüüsi andmetel on stažeerimisel osalenud 90%

[1] Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

kooli õpetajatest, seda ka projektide toel (TK-Prax projektid). Stažeerimisena ja erialaste pädevuste omandamisena arvestab kool erialal tegutsemist. Pooled õpetajatest tegutsevad ettevõtjatena ja 80% erialaspetsialistidena; 27% õpetajatest on loominguliselt aktiivsed. Arvukalt on õpetajad kasutanud rahvusvahelise õpirände võimalusi. Enne COVID-19 pandeemiast tingitud piiranguid osales õpirändel igal aastal üle poole õpetajatest, pandeemia ajal osalemine vähenes. Õpetajate aktiivsus stažeerimisel ja õpirännetel osalemises on tähelepanuväärne.

TK tegeleb süsteemselt **õpetajate järelkasvuga.** Õpilasi ja vilistlasi kaasatakse õppetöösse abiõpetajate või asendajatena, et anda neile õpetamiskogemusi ja tõsta huvi õpetamise vastu. Koolijuhi sõnul on see otsustava tähtsusega, et kooli vilistlased tunneksid end kooliga seotuna ja tuleksid tagasi kooli õpetama, sest kitsa eriala spetsialiste, kes oleksid valmis õpetama, on väga vähe.

Õpetajate järelkasvu tagamiseks on kool praktikabaasiks Tartu Ülikooli õpetajakoolituse üliõpilastele ja haridusinnovatsiooni magistriõppe üliõpilastele. Õpetajad on kaasatud Tartu Ülikooli õpetajakoolituse üliõpilaste õpetamisse ning praktikate juhendamisse.

Koolis toetatakse algajat õpetajat: 2017. aastast tegutseb koolis alustavate õpetajate õpiring.

Õpetajate koolituste planeerimisel lähtub kool töötajate ja kooli meeskondade arenguvajadustest ning eelarvelistest võimalustest. Õpetamispädevuste arendamiseks osaletakse võimalusel riigi pakutavatel koolitustel. Vestlustel osalenud õpetajate sõnul pakub TK õpetajatele laialdasi võimalusi enese arendamiseks. TK innustab õpetajaid koolitustel osalema. Näiteks õppenõustajate sõnul on kool võimaldanud minna kõikidele koolitustele, mis on õppenõustajale vajalikud, nt tegelemiseks traumakogemusega noortega. Rahulolu-uuringu küsimuste vastustest, mis käsitlevad HEV õppijate õpetamist, vastavat varasemat ettevalmistust ja tuge õpetamisel, saab järeldada, et paljud õpetajad vajavad HEV õpilaste õpetamisel rohkem tuge.
Üle kolmapäeva on kursusejuhendajate *coachingud*, kus jagatakse üksteisega oma kogemusi kasutatud meetoditest, osaletud koolitustest jne. Õpetajate sõnul on *coaching* muutunud loominguliseks, *coach*imine tahab pidevat tuge ja vajab pidevat ümbermõtlemist.
Täienduskoolituste, millel õpetajad on osalenud, tõhusust ja mõju analüüsitakse õpiringides. Paar korda aastas korraldatakse õpetajate koostööseminare, kus päeval toimub koolitus ja õhtul ühine koostööosa.
2021. a rahulolu-uuringu tulemused näitavad, et 68.8% õpilastest oli rahul õpetajate ja õpetamise tasemega, lisaks 21% olid natuke rahul ja natuke mitte. Ka vestlustel õpilastega jäi kõlama, et õpilased on õpetamise tasemega rahul. Samas ei ole võimalik hinnata õpilaste rahulolu trende, kuna süsteemset tsentraalse tagasiside kogumist ei toimu. Riiklike rahulolu-uuringute vahepealsel ajal kogutakse vaid vahetut tagasisidet, mida kogub õpetaja õpilastelt ise, kas siis suuliselt või kirjalikult.

Vestlustes õpetajatega jäi kõlama, et TK toetab väga tugevalt metoodiliste oskuste arendamist, aga samas ei ole õpetajatel piisavalt aega tegeleda oma loominguga. Koolis töötamine on liiga intensiivne, lisaks jõuab näitustel käia, aga oma loominguga tegelemiseks on raske aega leida. Siin tasuks kaaluda, kuidas oleks võimalik toetada ka õpetajate loomingulist arengut.

Õpetajatelt ei küsita kirjalikku regulaarset süsteemset tagasisidet lisaks üleriigilisele rahulolu-uuringule. Toimub küll süsteemne ja pidev tagasisidestamine õpiringides ning koostöö- ja arenguvestlustel kooli juhtidega, kuid komisjoni hinnangul oleks kasulik luua ka süsteemne ja struktuurne kirjaliku tagasiside kogumise viis.

2021.a. läbiviidud rahuloluküsitlusest on näha, et õpetajate üldine tööga rahulolu on väga kõrge (96%) ja 100% õpetajatest tunneb end tööl hästi, mis on suurepärane saavutus. Nii eneseanalüüsi aruande kui õpilaste ja õpetajatega läbi viidud vestluste põhjal saab väita, et digivahendite kasutamine

töökorralduses ja õppetegevuses on eeskujulik. Õpetajad ja töötajad kasutavad digisuhtluskanaleid, õpetajad on koolitatud looma ja kasutama e-õppevahendeid. Hästi oli korraldatud õpetajate toetamine õppetöö korraldamisel veebis. Distantsõpe toimus eeskujulikult, digitaalsed keskkonnad Miro ja Slack on kasutusel ka peale distantsõpet, kasutusel on hübriidõpe, olemas on selleks vajalikud tehnilised vahendid.

TK tunnustab oma töötajaid. TK kodulehel on esile tõstetud tunnustuse saanud TK töötajad. Õpetajad on 2021.a rahulolukusitluse põhjal rahul sellega, kuidas TK ja kolleegid neid tunnustavad, mis leidis kinnitust vestlustel.

Järeldused

- **Tugevused**
    - Koolis edendatakse koostöist kultuuri. Loodud on näiteks õpiringid, kus jagatakse muuhulgas kolleegidele kogemusi, koolitustel omandatut, kavandatakse koostööd. Tulemuseks on rohkelt koostöiseid praktikaid õppetöös, nt tiimis töötamine, paaris tiimi *coaching* ja õpetamine meeskonnana, mis toetavad õppetöö sidusust, interdistsiplinaarsust ja parimate praktikate kasutamist õppetöös.
    - Kool teeb süsteemset tööd õppekavarühma õpetajate järelkasvuga, võimaldades juba oma parimatel õpilastel osaleda õpetamises, kaasates parimaid vilistlasi õppetöösse ja hoides neid kooli infoväljas, et vilistlased tunneksid end seotuna kooliga ja tuleksid kooli õpetama.
    - 2017. aastast pakutakse tuge alustavatele õpetajatele - koolis tegutseb alustavate õpetajate õpiring.
- **Arenguvõimalused**
    - Vestlustes õpetajatega jäi kõlama, et TK toetab väga tugevalt metoodiliste oskuste arendamist, aga samas ei ole õpetajatel piisavalt aega tegeleda oma loominguga. Koolis töötamine on liiga intensiivne, lisaks jõuab näitustel käia, aga oma loominguga tegelemiseks on raske aega leida. Siin tasuks kaaluda, kuidas oleks võimalik toetada ka õpetajate loomingulist arengut. Ühe võimalusena näeb komisjon õppetöö kavandamist aasta lõikes selliselt, et õpetajatel jääks rohkem aega loominguliseks tegevuseks.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused õppekavarühma audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine osas

- **Tugevused**
    - Õppekavaarendusele on seatud selged eesmärgid. Õppekavasid arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust, mille tulemuseks on laiapõhjaline,

väga hästi läbimõeldud spetsialiseerumistega haridus, mille järele on nõudmine ja millega on õpilased rahul.

- Rohkete ja mitmekülgsete valikõpingute pakkumine, mis aitab õppijal olla oma individuaalse õpitee planeerija ja kaaskujundaja.
- Kool on eestvedajaks disainivaldkonna kutsestandardi väljatöötamisel ning õppekavade arendamisel Eestis, mis annab õpetajaskonnale laia ja sidusa pildi disainivaldkonna suundumustest ja võimaldab panustada sellele vastava õppe arendamisse.
- Kool pakub õppimisvõimalusi kujundaja erialal erinevatele sihtrühmadele: 4. taseme kutseõppe esmaõpe ja kutsekeskharidusõpe ning 5. taseme jätkuõpe. Töökohapõhine õpe on rakendatud kõikidel nimetatud tasemetel, mis on loonud täiendavad paindlikud võimalused elukestvas õppes osalemiseks. Komisjon soovitab jagada kutsekeskharidusõppe töökohapõhise õppevormi rakendamise kogemust ka teistele koolidele.
- Vastuvõtuprotsess on hästi läbimõeldud, põhjalik ja läbipaistev, seda analüüsitakse ja parendatakse süsteemselt. Vastuvõtt sisaldab kandidaadi nõustamist ja toetab erialavalikut.
- 2018-2020 alustas Tartu Kunstikool koostöö ja enesearengu tundidega (sh *coach*iv lähenemine), toetades seeläbi õppija arengut ja ennastjuhtivat õppijat, sh sotsiaalset ja emotsionaalset toimetulekut ning erialase identiteedi loomist.
- Arengukavas seatud digipöörde eesmärgi täitmine on tulemuslik. Distantsõppe kogemusest on kaasa võetud head praktikad, nt virtuaalkeskkondade ja koostöö-äppide kasutamine, millega jätkatakse, kui see on asjakohane. Kooli tehnoloogiline baas ja digitaristu on heal tasemel ning juhtkond tegeleb järjepidevalt selle arendamisega, et tagada õppetööks kaasaegne tehniline baas ja tagada õppe kvaliteet.
- Komisjoni hinnangul on praktikasüsteem ÕKRi tugevuseks: korraldus on paindlik, mis aitab vältida probleeme praktika ajaga. Praktika on mitmekesine, hõlmates nii vaatlus- maali- kui ettevõttepraktikat; samuti on olemas välispraktika võimalus. Praktikaettevõtete võrgustik on lai, mis tagab, et iga õpilane leiab endale sobiva praktikakoha ja on ühtlasi koolile üheks viisiks töömaailmaga kursis olemiseks. Koolis on praktikakoordinaator, kes on praktikandile koolipoolseks toeks, aitab õpilastel seada praktika eesmärke, korraldab suhtlust praktikantide ja kooli vahel. Praktikaseminarid, kus toimub praktika hindamine, on avalik üritus, kuhu on oodatud praktikajuhendajad ja kõik huvilised. Praktikakohtadelt kogub kool tagasisidet erinevates vormides, et saada seda võimalikult paljudelt ja mitmekülgset.
- Tugiteenused õpilastele on hästi läbi mõeldud. Kool kasutab õpilastele tugiteenuste pakkumisel personaalset lähenemist, olemas on tugev sotsiaalne tugi, toetav keskkond ning kokkuhoidev koolipere. Seeläbi on tugiteenused õppijatele hästi kättesaadavad ja toetavad õpilaste edasijõudmist.

- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused**

  - Koolis kogutakse õpilastelt tagasisidet riikliku tagasisideküsitluse kaudu ja lisaks koguvad tagasisidet õpetajad omal initsiatiivil nt mooduli lõppedes. Komisjon soovitab lisaks olemasolevale tagasiside küsimisele-andmisele luua kooliülene tagasiside kogumise süsteem, mis annaks võimaluse õpilastele-õpetajatele anda

tagasisidet ka anonüümselt ning seda korrapäraselt (nt iga teema/mooduli lõppedes). Süsteemne tagasiside küsimine loob koolile laiema ülevaate parenduskohtadest ning nende prioriteetsusest.

- **Arenguvõimalused**
    - Õppetöös on palju rõhku pandud õpilaste meeskonnatöö oskuse arendamisele, mis võib tagaplaanile jätta õpilaste individuaalsete oskuste, sh verbaalse väljendusoskuse ja esinemisjulguse arengu. Komisjon soovitab nt meeskonnatöödes roteerida tiimijuhte ja esitlejaid andmaks seeläbi võimaluse kõikidele õpilastele juhtimis- ja väljendusoskusi arendada.
    - Komisjon näeb võimalust veelgi rikastada valikmoodulite valikut koostöös Kõrgema Kunstikooliga Pallas, kelle meedia- ja reklaamidisaini erialaga jagatakse Eha tn koolimaja. Näiteks kujundusgraafikud võiksid kahe kooli koostöös loodud valikõpingute toel saada laiema arusaama reklaamipsühholoogiast ja meediast, mis võiks nende tulevases tööelus kasuks tulla.
    - Valdkonna spetsiifika tõttu ei ole täienduskoolituse koolitusgruppide komplekteerimine alati võimalik, sest ettevõtted vajavad korraga vaid 1–2 inimese koolitamist, mis ei ole ressursikasutusest lähtuvalt mõttekas. Komisjon näeb tulevikus, st täiskasvanute koolituse seaduse muudatuste jõustumisel, ühe võimalusena üksikutele inimestele vajalike täienduskoolituste puhul nende pakkumist tasemeõppe raames mikrokvalifikatsioonina.
    - Komisjon soovitab seoses COVID-19 pandeemia vaibumisega luua taas rohkem võimalusi õpilastele ettevõtete külastuseks ja praktikutega kohtumiseks. Komisjon soovitab korraldada ka töövarjupäevi või -nädalaid, kus õpilased saavad erinevate potentsiaalsete ametite esindajatele töövarjuks käia ja seeläbi omandada rohkem praktilist kogemust, sh selgema vaate enda tulevikule.